

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Bygholm

Krigsskove
nr. Jerup.

Udgivet af
KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Nr. 2

Juli 1946

1. Aargang

Indhold:

Da vi fejrede 4-5. Maj

Vore allierede ønsker
Vidner

Realistisk Skildring af
Flugten fra Neuengamme

Buchenwald efter det
danske Politis Evakuering

Appel

En usædvanlig Gestapo-
Pige

Gravene i Tyskland skal
ikke forfalde

Til Husum og Dalum-
koncentrationærer

Forsidebillede: Fotografier fra de
tyske Løjre udstilles — et Led i den
nye Folkeopdragelse i Tyskland

B R I S T O L

Parfumerie - Bijouterie

Frederiksberggade 40 - Central 9355

Automobilfirmaet

Harald Andersen & P. Martini

Salg C. 1708

Vesterport

Service C. 12963

Karl Kiefer

St. Kongensgade 68, Kbh. K.

en gros

Benzin

en detail

Palæ 7540

Palæ 5660

Palæ 5040

Husker I?

Frøslev- og Vestre-Minden af Ellen Marx faas — saa længe Oplag haves — hos

ELLEN MARX,
Refsnæsgade 48, København N.

Pris: Kr. 5,75.

ASSURANCE-COMPAGNIET
BALTICA
Bredgade 42 - Cent. 4058
Afdelingskontorer overalt i Danmark

- der har vi
forsikret

FOTOSTUDIO

Poul Davidsen — Nørrebrogade 140

Taga 1007

Neuengamme Nr. 50467

d'Angleterres tidligere Køkkenchef - VIGGO LARSEN
leverer den fuldendte Festmiddag.

MAJESTIC

Diner Transportable **C. 7116**

Kron-Prinsensgade 7

PIGTRAAD

NUMMER 2

JULI 1946

I. AARGANG

DA VI FEJREDE 4.-5. MAJ

Tak til Svensk Røde Kors og Mindehøjtidelighed for vore faldne Kammerater

De Kammerater, der har taget Initiativet til Oprettelsen af Lansdforeningen af Besættelsestidens politiske Fanger, havde gennem længere Tid syslet med Tanken om at give Svensk Røde Kors vor Tak for deres Indsats. Planerne tog efterhaanden fastere Form, og det var da naturligt, at lade Arrangementerne afholde omkring Danmarks store og for alle Tider uforglemmelige 4.—5. Maj Dage.

Festlighederne samledes om en Velkomst. Den foregik i Frihavnen, med en efterfølgende Morgenkaffe. Den blev indtaget paa Københavns Raadhus, samt en Frokost for Svenskerne paa Lollikhus. Det hele kulminerede i en storstilet Aftenfest paa Hotel d'Angleterre.

★

Paa Slaget 10.10 og i det pragtfuldeste Solskin, man kan tænke sig, gled den svenske Færge Lørdag Formiddag ind i Frihavnen. Under Indsejlingen spillede et svensk Militærorkester: Der er et yndigt Land.

Hilst af begejstrede Hurraraab tog Svenskerne Landgangsbroen i Besiddelse. Pressefotograferne knipsede, og Filmsoptagerne snurrede.

En særlig Velkomsthilsen blev af Kammeraternes Hjælpefond overrakt Grev Folke Bernadotte gennem en Blomsterhilsen i rødt og hvidt.

En hel Kortege af Biler førte derefter Svenskerne forbi den svenske Kirke, gennem St. Kongensgade og Strøget til Raadhuset. I Spidsen kørte Københavns Politi med Højttalervogn og Ledsagerbil. Derefter fulgte en hel Række af blomstersmykkede Lastvogne, der hver især symboliserede de Lejre, hvortil Danske har været deporteret. Vi nævner saaledes: Dachau, Sachsenhausen, Stutthof, Neuengamme, Ravensbrück og Buchenwald. Lastvognene var forsynet med Fangevogtertaarne og Flag.

Paa Raadhuset var Svenskerne og Indkvarteringsværterne Staden Københavns Gæster til en Kop Morgenkaffe.

Overborgmester H. P. Sørensen bød paa Stadens Vegne de svenske Gæster velkommen. Han rettede ogsaa en personlig Tak til Grev Bernadotte, fordi hans egen Søn gennem den svenske Hjælpeaktion var blevet reddet ud af Dachau Lejren.

Derefter tog Grev Bernadotte Ordet. Hans kraftige, malmfulde Røst kunde høres i Salens fjerneste Krog. Og der var dødsstille i Salen, da Greven skildrede sine Forhandlinger paa Hotel d'Angleterre for nu et Aar siden.

— Jeg stod en Aften oppe paa mit Hotelværelse, sagde Greven bl. a., og saa ud over Kongens Nytorv. Hipofolk var just i Færd med at rydde Pladsen. De slog ned for Fode overalt. Da fik jeg Øje paa en ganske ung Mand. Han stod der paa Pladsen — ganske, ganske roligt og saa med Overbærenhed paa de vilde Hipofolk.

Det var saa tydeligt at se paa ham, at han stod der med de Tanker, at naar han blot ventede nogle Dage, saa var Sejren hans, og saa kunde de vilde og gale Menesker skabe sig saa meget de vilde.

Og han fik Ret. Nu skinner Solen atter over Danmarks Hovedstad, og for os Svenskere er det en stor Ære at komme her igen som Gæster paa Danmarks Frihedsdag, og vi er fyldt med en varm Tak for den hjertelige Modtagelse.

Grevens Tale blev hilst med hjerteligt Bifald.

★

Om Aftenen var vi Udenrigsministeriets og Socialministeriets Gæster til en Middag paa Hotel d'Angleterre. Udenrigsminister Gustav Rasmussen rettede en særlig Velkomst til Prinsesse Ingeborg, Prinsesse Margaretha og Prins Axel og gav Udtryk for Danmarks Tak til Grev Folke Bernadotte for den store Indsats ved Befrielsen af danske Koncentrationslejranger.

Til Stede i Forsamlingen var foruden 200 tidligere Fanger en hel Række Repræsentanter fra Ministerierne m. m.

Poul Thygesen tolkede Koncentrationslejrangerenes Tak for Befrielsen. Han udtalte bl. a.:

— Uden Grev Bernadottes Hjælp havde kun faa af os, der er til Stede her i Aften, været i Live. Vor Sammenkomst her er en festlig paradoksal Afslutning paa Lejropholdet i Tyskland. Vi respekterer den Naivitet, der var en Forudsætning for at gaa i Gang med Aktionen. Vore Følelser overfor Svenskerne er saa varme, at de ikke kan tolkes. Vi nærer desuden stor Agtelse for den Indsats, som Admiral Hammerich allerede i 1944 ydede ved at paabegynde Forhandlinger. Han omkom under Angrebet paa Shell-Huset. Der førtes desuden en Række Forhandlinger gennem DSB og Statens civile Luftværn, desuden er vi Direktør i Udenrigsministeriet Frantz Hvass samt Departementschef Koch og Departementschef Kirchstein megen Tak skyldig. Ja, det gælder ligefrem, at Departementschef Kirchstein

sled sig op i Arbejdet for at gøre det muligt, at vi kunde komme hjem.

Den 9. April 1945 gik den første Transport af Fanger til Sverige. Den 21. April 1945 forlod den sidste Skandinaver Tyskland. 2 svenske Soldater blev saaret under Hjælpeaktionen, en af dem blev dræbt. 1 dansk Røde Kors-Chauffør blev saaret. Vi er dem alle stor Tak skyldig.

Endvidere bragtes en Tak til de Nordmænd, der har gjort en Indsats for at hjælpe, saa Aktionen lykkedes.

★

Derefter fik Grev Folke Bernadotte Ordet. Greven skildrede til Indledning paa humoristisk Maade, hvorledes han havde truffet dansk Politi i Neuen-gamme. De havde takket ham for den Hjælp, han havde ydet, og jeg svarede, udtalte Greven:

— Ja, saa haaber jeg, at De vil gøre Gengæld, naar jeg kommer til Danmark, saa De vil se gennem Fingre, hvis jeg gør noget galt. Og Forsamlingen morede sig meget, da Greven fortsatte:

— Det første, jeg oplevede, da jeg kom til Danmark, var at blive sat i Aabenraa Arrest. Men Misforstaaelsen oplaredes, som bekendt.

Men, fortsatte Greven, aldrig kunde vi have naaet dette Resultat uden Hjælp. Vi skylder en lang Række Navne en Tak for deres Hjælp, bl. a. Minister Mohr fra Berlin.

Det afgørende i Sagen har dog været, at vi har haft den moralske Kraft til at sejre, og det var vi ikke kommet til, hvis ikke Gud havde fulgt vore Skridt og velsignet vort Arbejde. Jeg selv var kun et Instrument, som blev brugt for at Arbejdet kunde lykkes.

Forhaabentlig vil den Frihedsaand, som nu lever i Danmark, altid trives og leve frit i Skandinavien.

Sluttelig bragte Advokat Hiorth en Hilsen fra Norge.

Til Festen indløb der følgende Telegram fra vore norske Kammeraters Organisation:

»Norsk Samband av politiske Fanger sender en hjertelig Hilsen til de danske Fangekammerater og våra danske og svenske Redningsmenn som er forsamlet i København i Anledning av Danmarks Fri-gjørningsdag.«

Hans Cappeln, Formann.«

★

5. Maj indleddes paa festlig Maade, præcis, som Befrielsestimen sidste Aar Kl. 8 om Morgenen blev

indledet. Kirkeklokkerne Landet over ringede Freden ind, som de har gjort det mange Gange tidligere i vort Lands Historie.

★

Den første Mindehøjtidelighed fandt Sted ved Korset paa Gl. Torv. Det store Kors er rejst for de danske Koncentrationslejr-fanger, der ikke vendte hjem fra de tyske Lejre.

En Æresvagt af Frihedskæmper stod opstillet rundt om det store, smukke Mindekors, og ved Korsets Fod laa et Væld af de skønneste Kranse og Blomster i rene og stærke Farver. Studentersangerne sang ind imellem de forskellige Talere, og de nationale Sange klang smukt og stemningsfuldt udover den store Plads.

Pastor Lænkholm, tidl. Dachau, indledede med en smuk Tale, hvori han mindedes Frihedskampen og de tunge Ofre, den havde kostet, og vendte Tankerne mod de tyske Koncentrationslejre, hvor saa mange satte Livet til. Vi tænker i Dag paa dem, som paa dette Sted maa mindes en Far, en Mand eller en Broder, og vi, som naaede hjem, retter en taknemmelig Tak til Gud, fordi vi fik Lov til at opleve denne Dag. Vi vil værne vore døde Kammeraters Minde.

En norsk Frihedskæmper bragte en Hilsen fra den norske Hjemmefront og en Tak til Danmark for dets Indsats, og for, hvad det har lidt og ofret.

Derefter talte Professor Mogens Fog, som bl. a. udtalte:

Hvor ofte føler vi ikke Dødens Meningsløshed, naar den rammer unge, en Livsbane, som lige er begyndt. Men ved dette Kors er det ikke en tom og isnende Følelse, der besjæler os. Der var Mening og Maal med deres Død, som vi mindes her i Dag. Vi ved, at Menneskehedens Historie er een stor Kamp mod Vold og Undertrykkere, og at denne Kamp i Aartusinder har kostet vore Forfædre Blod, Lidelser og Død, og vi ved, at selv om Skuffelse efter Freden ofte kan dække vor Horisont med Taageslør, saa var den Kamp, vi førte, et Led i en større Sammenhæng — en Verdenskamp mod Terror og Vold. Kampen har slaaet blindt i vore Rækker, men de paarørende, som i Dag mindes deres Døde ved dette Kors, de skal vide, at deres Savn ikke bliver druknet i Fest-taler. Lad os mindes hver enkelt af dem, som ikke kom hjem, ved to Minutters Stilhed.

Den stemningsfulde Mindehøjtidelighed sluttede med Afsyngelse af »Altid frejdig«.

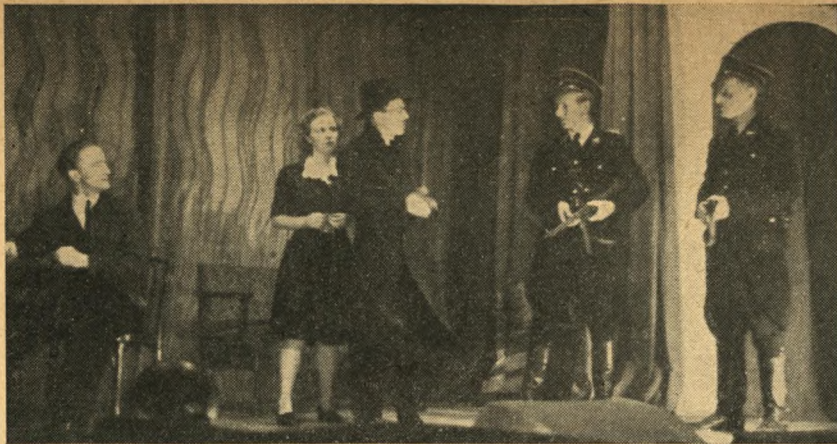

CIVILBEFOLKNINGEN

VIL IKKE SE

OFRENE

★

Vellykket Revy

om Tiden

før og efter Befrielsen

Politirevyen 1946, »Før og efter«, opførtes to Gange i Maj Maaned i Folketeatret til Fordel for Kammeraternes Hjelpefond.

Revyen er forfattet af Overpolitibetjent Julsgaard Larsen. Den er usædvanlig lodig og kvik og fik en brillant Fremførelse. Man oplevede i Revyen bl. a. Hipo-Razzia, Buchenwald, Frøslev og Hjemkomsten samt Udrensningen nu bagefter.

★

Vore 2 Billeder er hentet fra Revyen. Øverst ses »Hipo i Arbejde« og til venstre en Scene fra »Buchenwald«.

Vore allierede ønsker Vidner

Ifølge landsforeningens formalsparagraf forpligter vi os til at hjælpe med fremskaffelse af anklagemateriale mod krigsforbrydere.

»War Crimes Investigation Unit«, som i øjeblikket arbejder med krigsforbryderprocesserne over bødlerne fra Neuengammes udekommandoer, har henvendt sig til os om hjælp.

Man ønsker en række vidner blandt tidligere danske fanger, som har siddet i disse lejre — Porta-Husum- og Dalumlejren undtaget, da man tidligere har faaet tilstrækkelige oplysninger herom fra danske fanger.

Specielt er Englænderne interesseret i at komme i forbindelse med vidner fra følgende lejre:

Wilhelmshafen,
Druette ved Brunswick,
Schandelach,
Spaldingstrasse,
Hannover-Stoecken,
Bremen-Farge,
Beendorf kvindelejr,

men i øvrigt ogsaa fra Neuengammelejrens øvrige udekommandoer.

Naturligvis er man mest interesseret i at faa vidner, der har en form for specialkendskab eller sær-

lig omfattende viden om forholdene i disse lejre; men beviskæden bestaar jo af en række enkelte led — derfor er enkelte detaljer om forholdene og personerne af betydning.

Jeg opfordrer alle, som mener at kunne yde selv det mindste bidrag som vidne ved krigsforbryderprocesserne og specielt de tidligere fanger, som mener at have et særligt kendskab til forbrydelser (Kapoer og SS-er) i lejrene, til at melde sig skriftligt til sekretariatet (Dr. Tværgade 7, Kbhvn. K.).

Oplysningerne skal omfatte:

Fulde navn — nuværende adresse — aarsag til arrestation — dato for arrestation — de paagældende lejres navn samt tidsrummet for internering i disse lejre.

De, som er i stand til det, beder jeg om muligt give de ønskede oplysninger paa Engelsk, da sekretariatet herved spares for arbejde.

Det er ikke meningen, at man med disse oplysninger skal indsende sit vidneudsagn; men det vil være praktisk, om man bemærker evt. specialkendskab, og hvorpaa dette hviler — blot i faa ord.

Oplysningerne bliver samlet paa sekretariatet og sendt videre til de allierede domstole, hvorfra man sætter sig i forbindelse med de paakrævede vidner.

Vi maa gøre os klart, at dette ikke er noget spørgsmaal om lyst eller ikke lyst. Det er en pligt.

PAUL THYGESSEN.

Aalborg

BOLIGMONTERING

Indehaver: Knud Videbæk

Reserveret

B. H. C.

Vejle

H. H. Siegumfeldt: **KAJ MUNK**

Nu 10.000 — Kr. 7,50, indb. Kr. 11,00

Kjeld Galster:

Aalborg Katedralskole under Besættelsen

Kr. 6,50, indb. Kr. 9,50.

Deres Boghandler har dem.

Frede L. C. Lauritsen.
Aalborg.

Stormagasinet - paa Støget -

H.C. Andersen:
AARHUS

I. P. Schmidt junr.

Cigar- og Tobaksfabrik $\frac{1}{2}$

Fredericia

Aktieselskabet

**DE DANSKE
BOMULDSSPINDERIER**

VEJLE

VALBY

$\frac{1}{2}$ **E. Rasmussen**

Fredericia Maskin- og Elektro- mekaniske Fabrikker

Fredericia

$\frac{1}{s}$ **Ernst Voss Fabrik**

Jernstøberi og Metalvarefabrik

Fredericia

AARHUS OG OMEGNS BANK

FILIAL AF

PRIVATBANKEN I KJØBENHAVN, AKTIESELSKAB

P. Petersen

Havnemøllen

Fredericia

C. M. Hess Fabrikker

Aktieselskab

VEJLE STØBEGODS

Ussings Boghandel

Telf. 198

Horsens

Hotel Postgaarden

Tlf. 1505

Slagelse

INGVORDSEN

Specialitet i

Kjoler og Konfektion

HORSENS

$\frac{1}{s}$ **Slagelse Dampmølle**

H. C. Møller $\frac{1}{s}$

Sæbefabrik og Oliemølle

AARHUS

JENS ALBRECHTSEN

Guldsmed . Slagelse

Grundlagt 1910

Eneforhandling af

Georg Jensens Sølv & Staal

REALISTISK SKILDNING AF FLUGTEN FRA NEUENGAMME

De andres Skæbne - „Slutet“ for vore udenlandske Kammerater

S kandinaver — de sidste dages lejrboegeois fra Neuengamme — fangerne fra den interskandinaviske kalorie- og kulinarieepoke.

Den hjælp, der er ydet os, kan maales i menneskeliv — eller rettere fangeliv — og levedage ved at sammenligne vor dødelighed med dødeligheden for fanger fra andre af Europas 14 besatte lande.

Husker I de kontrastfyldte og makabre dage, da vi kun ved en enkelt række pigtraad var adskilt fra vor hidtidige kencentrationslejrtilværelse — fra vore udenlandske kammeraters elendighed?

Og kender I deres skæbne i de dage, hvor vi levede et herreliv i svenske forlægninger eller gik løse her i landet?

Her er historien i brudstykker — hentet i et brev fra Hollænderen Nan de Boer — en af de faa overlevende fra sidste akt. Tidligere fanger fra Husum og Dalum kender Nan som: Krankenpfleger (illegal) Revierkapo (legaliseret).

» I Neuengamme forsøgte jeg at gøre mig usynlig saa længe som muligt. En transport paa 2000 Häftlinge var taget ud. 24 af dem døde før toget naaede at kommet igang og skulde erstattes fra de tilbageværende. Desværre var jeg i barakken, da mit nummer blev raabt op. Jeg havde ingen mulighed for at slippe væk. Efter at have ventet i 2 dage kom vi afsted. Efter langt om længe at være ankommet til Lübeck var adskillige døde, og vi blev jaget ombord paa lastskibet »Athen« . . . »

»Efter nogle dages forløb blev vi sejlet ud til et stort smukt skib »Cap Arcona«, 27.000 tons, en rutebaad fra Hamburg-Sydamerikalinjen. Kaptajnen havde ordre til at tage os om bord, men nægtede det til at begynde med, da vi ikke var krigsfanger. . . . »

»Tusinder og tusinder af Häftlinge kom om bord. Til sidst blev det for tæt, og 2000 overførtes til »Athen« og andre 2000 til et andet skib »Tielbeck«.

Jeg var Sygepasser for 700 patienter paa »Cap Arcona« . . . »

»Den 3. maj fik kaptajnerne ordre af de allierede til at gaa tilbage til havnen (de allierede havde allerede naaet Lübeck). »Athen« parerede straks ordre, de to andre skibe blev liggende, hvor de laa — ca. 4 miles fra kysten. Kl. 11 om formiddagen kom Typhoon-jagerne og bombede »Tielbeck«. Den sank i Løbet af 1/2 time; jeg kunde se det fra køjet i min kabine. Saa hørte vi tordenlignende brag paa dækket, og 18 bomber faldt lige over hovedet paa os.

De allierede mente, at det drejede sig om troppe-transportskibe, fordi der kun fandtes SS-soldater og marinevægttere paa det øverste dæk. Alle fanger var nedenunder. . . . »

»Vel, i løbet af et øjeblik var hele skibets øverste

del et bragende flammehav, og der udbrød panik blandt fangerne, som skrigende blev trampet ihjel under tusinde af fødder. Jeg prøvede at hjælpe mine patienter, og kom op med 20 af dem. Næste gang prøvede jeg en anden trappe, men kunde ikke komme igennem til øverste dæk paa grund af ilden, som havde bredt sig. Den 3. trappe var saa tæt pakket, at vi ikke engang kunde naa hen til den. De slog og sparkede og skreg og kom ingen vegne.

I løbet af 10 minutter brændte hele øverste dæk med hushøje flammer og røgsøjler. Straks efter fyldte en tæt røg korridoren langs sygeværelserne, hvor jeg var. I nogle faa minutter arbejdede jeg mig fremad med et vaadt tærklæde for næsen og førte saa mange af patienterne som muligt hen til den aabne gang, jeg kendte fra natlige orienteringstogter. Da lyset gik ud, var der ikke mere at gøre. . . . »

»Saa sprang jeg ud af et vindue og ned i noget forbandet beskidt og koldt vand og svømmede væk fra skibet, hvor mine kammerater sloges for livet. Med Mellemsrum maatte jeg dykke, fordi varmen fra det brændende skib sved min nakke. Jeg var nødt til at tage de fine bukser af, som du havde foræret mig. Stakkels fyr, du faar dem aldrig igen. De ligger paa bunden af Østersøen. . . . »

»Efter at jeg havde svømmet i 1/2 time, mødte jeg en Franskmand, som gjorde sig livet behageligt paa en stor pæn dør. Jeg spurgte om lov til at hvile mig lidt paa hans vrage, og han bad mig venligt tage plads. Den franske høflighed! Derefter svømmede jeg ind til kysten og naaede den — bogstavelig talt — som den første. Jeg gik ind i et hus og blev modtaget af noget temmelig menneskelige Tyskere, som gav mig et glas varm vin og en cigaret. Saa hørte jeg maskingeværild og saa Hunnerne skyde de kammerater ned, som naaede ind til kysten. . . . »

»Af mine værtsfolk fik jeg at vide, at allierede styrker stod 3 miles borte, og jeg flygtede i den retning.

Det var friheden. Det gjorde ikke noget særligt indtryk paa mig — jeg havde faaet tilstrækkeligt med indtryk. . . . »

»Senere har jeg hørt, at 700 af de 8000 fanger paa skibene var reddet — og reddet 2 gange, da skibene var lastet med dynamit.

Af en engelsk oberst fik jeg en tysk automobil forærende samt benzin og var hjemme i løbet af 4 dage. Du kan forestille dig min ankomst!

Nu er jeg gift. . . . »

med nævetryk fra din gamle Kapo-Poep:

Nan.

BUCHENWALD

efter det danske Politis Evakuering

Fortalt af Häftling 81901

Han er Hollænder. Under Kri- gen blev han arresteret i Aale- sund paa Vej til England sammen med nogle Nordmænd. Han sad derefter i Buchenwald til Befriel- sen den 20. April 1946. Nu er han ansat i Kontoret for særlige An- liggende i Holland.

Han har 14 Søskende, hvoraf de 7 har siddet i tyske Koncentra- tionslejre. Han siger, at det ene- ste, Hitler har bevirket, som var godt, var, at han lærte de danske Politifolk at kende, mens de var i Buchenwald.

Vi giver iøvrigt Ordet til vor hollandske Fangekammerat, der har skrevet denne Beretning un- der et Besøg hos danske Fange- kammerater.

★

Jeg haaber, at jeg gennem denne Be- retning kan give de tidligere danske Buchenwaldfanger et Indtryk af, hvad der skete i Buchenwaldlejren de sidste Maanedes især i Tiden fra de danske

Politifolks Afrejse og til Kapitulation- nen.

Da de danske Politifolk den 22. De- cember 1944 forlod Buchenwald, var der ingen af vi ældre »Häftlinge« i Lejren, der troede, at de virkelig skul- de hjem. Vi kendte nemlig SS Løfterne og Metoderne, og vi fik Ret. Danskerne kom ikke hjem, men til en anden Lejr.

Jeg selv, der var meget syg, blev kort før Jul smidt ud af »Klein Re- vier« og anbragt i Blok 32. Juleaftens- dag var normal Arbejdsdag, medens Juledag var »Helligdag«, idet der kun blev arbejdet til Kl. 12, hvorefter der var Appel og Resten af Dagen fri, el- lers forløb Julen paa sædvanlig Maa- de, og der var intet, der var anderledes i Anledning af Julen. Der gik dog Ryg- ter om, at der fra Lejren skulde gaa flere store Transporter til en i Nær- heden nylig oprettet Arbejdslejr, hvil- ket gav Anledning til megen Uro.

Den 28. December 1944 blev Arbejds- kommandoerne som sædvanlig sendt fra Lejren, hvorefter alle de øvrige Häftlinge, der var i Lejren, fik Ordre til at stille paa Appelplassen, hvor Kom-

mandanten under Ledsagelse af SS-Læ- gen eftersaa hver enkelt Häftling og afgjorde, om han var arbejdsdygtig el- ler ej. De arbejdsdygtige blev sat paa en Reserveliste og fik Ordre til at mel- de sig hver Morgen Kl. 6 i Kino.

Den 3. Januar 1946 Kl. 3 om Morge- nen blev alle Häftlinge, der var opført paa Reservelisten, purret ud og skulde straks stille ved Beklædningskamme- ret, hvor hver Mand fik, »hvad han havde Brug for«, d. v. s., jeg fik et Par Snørebaand. Kl. 5 var vi »indladet« i de sædvanlige Kreaturvogne med 100 Mand i hver Vogn. Efter en ubeskriv- velig Rejse kom vi til Ohdruf Lejren — 60 km fra Buchenwald. Rejsen va- rede »kun« 3 Dage, og vi havde mange døde paa denne Transport.

Indtil den 7. April var jeg i Ohdruf Lejren. Behandlingen i denne Lejr trodser enhver Beskrivelse. Her fand- tes kun levende eller døde — syge kendtes ikke.

Hvad der skete i Buchenwald i den Tid, jeg var borte fra Lejren, kan jeg kun fortælle, hvad jeg hørte fra andre Kammerater, der senere ankom til Ohdruf.

Paa Grund af de Allieredes Frem- rykning blev flere Lejre og Fængsler i den sydlige og østlige Del af det »3. Rige« likvideret. Flere Tusinder kom til Buchenwald, og Dødeligheden vok- sede for hver Dag, f. Eks. døde der i November 1944 ca. 30 pr. Dag, men dette Tal steg i April 1945 til 100—120 pr. Dag. Lejren var overbefolket, og Tilstandene trodser enhver Beskrivel- se. Lus og Lopper var vores Sove- og Arbejds-kammerater — Rationerne blev nedsat — Behandlingen skærpet — Aftenappellen varede indtil 6 Timer i al Slags Vejr.

De Tanker, som vi i Ohdruf beskæf- tigede os med, var de samme, som op- tog vore Kammerater i Buchenwald. De daglige allierede Fremrykninger — de daglige Bombardementer, og de ille- gale Radionyheder gav os Mod. Var det Fortvivlelsens Mod? Jeg ved det ikke.

De intellektuelle, og de andre, der ikke var blevet aandelig nedbrudt, tænkte med Gru paa Slutningen. Skul-

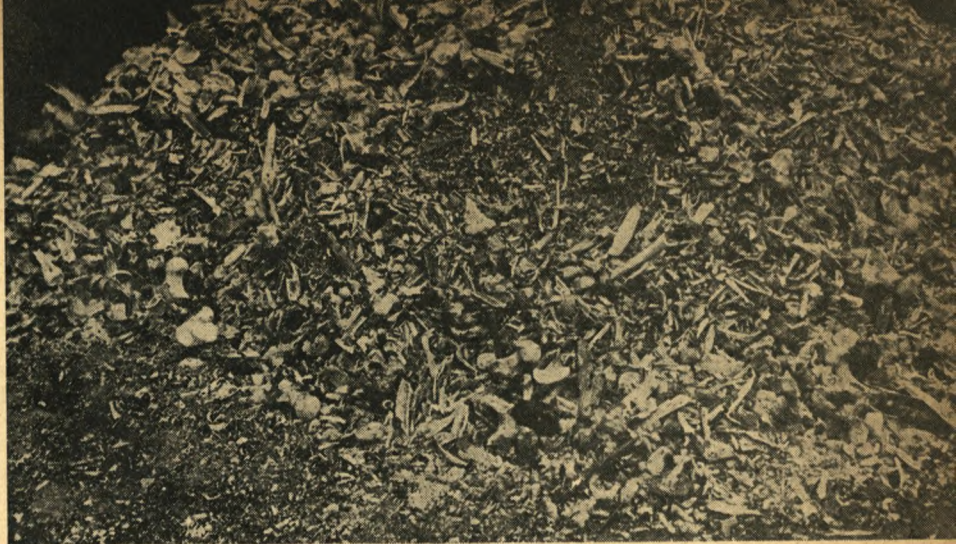

de de — de »Schweinhunde«, som yndede at kalde sig for Europas Herrefolk, og som havde forsøgt at forgifte de besatte Lande med deres »germaniske Kultur«, trods alt forbarne sig over os og lade os leve? — Hvad var vi? Ikke almindelige Mennesker — kun et Nummer —, der trods alt havde Kone og Børn — Far og Mor, for hvem vi daglig bragte disse Ofre.

Det var en Lidelse at tænke paa det, men der var dog et lille Haab, og dette gav os Mod til at holde ud, og naar vort Maal engang var naaet, da ikke at gøre Gengæld ved at bruge de samme Metoder, men straffe dem retfærdigt. Vi var Idealister og vilde skabe en Verden, der er bedre at leve i end den, der eksisterer nu.

Paa Grund af det forøgede Antal døde kunde Krematoriet ikke forbrænde de mange Lig. Dertil kom den følelige Mangel paa Kul og andet Brændstof, hvorfor det blev nødvendigt at anbringe Ligene et andet Sted, og de blev saa kastet i en ca. 20 m dyb Grav ved Bismarck Taarnet. Der hviler de jordiske Rester af 8000 og Asken af 10.000 Häftlinge, der efter Befrielsen blev fundet i Krematoriet og lagt i samme Grav. De hviler i Fred. Maatte de Idealer, for hvilke disse Kammerater af mange forskellige Nationer døde, blive til Virkelighed.

Paaskelørdag var Amerikanerne brudt igennem Provinsen Thüringen — Hitlers Stolthed —. I Bjergene fandt der svære Kampe Sted ved Gotha og Erfurt. Pansertroppe stødte frem i Retningen af Arnstad, hvorfor de forskellige Udekommandoer fra Buchenwald blev likvideret eller sendt paa Transport. Der var kun et Par Veje fri. S III Kommandoen (Ohrdruf-Gravinkel og Espenfeld) skulde sendes til Seefeld i Tyrol. Kommandoen omfattede 14.000 Mand, og de skulde sendes pr. Tog, men et Angreb paa Banegaarden Arnstad umuliggjorde denne Transport. Hvad nu? 2. Paaskedag brød vi op med ubekendt Bestemmessted. I Ohrdruf Lejren udspillede sig nu et rystende Drama. Der var 4000 Häftlinge, der ikke var »marchfähig«, hvorfor de alle blev skudt ned med Maskingevær. De øvrige fra Lejren blev forenet med Häftlingene fra Gravinkel og Espenfeld paa Landevejen til Gotha. Det var en Kolonne paa 5 km, og den bestod af ca. 10.000 Mand. Der var 25 Mand med 4 Hunde til Bevogtning af hver 500 Mand, saa Flugt var fuldstændig udelukket. Da Lejrene var forenede, begyndte Dødsparaden i Retning af Tyrol. Da vi havde mar-

cheret et Døgn, var det imidlertid lykkedes de amerikanske Pansertropper at afskære alle Veje mod Syd, hvorfor Kolonnen blev dirigeret tilbage i nordlig Retning.

Flere Hundrede Häftlinge var da allerede blevet skudt ned, da de ikke kunde marchere videre. Endelig vidste vi hvorhen Rejsen gik, nemlig tilbage til Buchenwald. Vor March, der begyndte med 10.000 Mand om Mandagen endte Fredag paa Appelpladsen i Buchenwald med 7.600 Mand. Det var en March, man aldrig glemmer.

Vi glemmer heller aldrig Byen Weimar, da vi i flere Timer drog gennem Byen og saa Tyskernes Ansigter, der lyste af Had samtidig med, at de understøttede deres haanende Tilraab til os. I Buchenwald marcherede vi op paa Appelpladsen. Her udspillede sig frygtelige Scener. Man slog hinanden ihjel for et Stykke Brød, og Häftlingene for over Forarbejderne og Capoerne, der paa Udekommandoerne havde pint og stjaalet fra dem, uden at SS og Lagerchutz kunde gribe ind. Endelig i Løbet af en Time var Lagerchutz Herre over Situationen, Der blev derefter i Højttalerne meddelt, at samtlige Jøder fra alle Blokke skulde træde an, hvor-

efter de blev ført ud af Lejren, og vi stuvet sammen i Blokkene, ligesaa snavsede og lusede som vi var. Vandet var allerede flere Dage i Forvejen ude af Funktion, da Installationen var sprængt i Luften af SS.

Alle mulige Rygter svirrede i Lejren. Kommandanten havde fortalt, at Lejren skulde overgives til Amerikanerne i den Tilstand, den nu befandt sig i. Amerikanerne var nu kun 20 km. fra Lejren. Vi vidste gennem de illegale Organisationer i Lejren, de Allieredes nøjagtige Position. Der var i Lejren den 7. April 73.000 Mand, hvoraf 30.000 ikke var registreret — alt var i et Rod. Trods Kommandantens Løfte, gik der dog hver Dag store Transporter fra Lejren. Tusinde og atter tusinde forsvandt — hvorhen — ingen ved det!

Nogle af dem kom, efter hvad vi senere enfarede, til Dachau, og fra denne Transport var kun 800 levende, og paa Banegaarden stod ca. 50 Vogne med Lig.

Häftlingene forsøgte til sidst at unddrage at komme paa Transport, hvilket bevirkede, at SS bestrøg Barakkerne med Maskingevær, saa mange blev dræbt. Den 9. April forlod en Transport paa 7000 Mand Lejren, og heri-

Øverst: Affald fra Krematoriet fra een Dags Produktion.
Nederst: Udstilling af Konzentrationslejr-Billeder.
Forsøg paa Folkeopdragelse i det nye Tyskland.

blandt var nogle af vore bedste Kammerater — de russiske Krigsfanger — haardføre Gutter, men med et Hjerte af Guld.

Natten mellem 9. og 10. April lykkedes det en Häftling at flygte fra Lejren og naa frem til de amerikanske Styrker, hvor han kom i Forbindelse med den amerikanske Øverstkommanderende, som han satte ind i Lejrens Situation. Denne beordrede straks, at yderligere Transporter fra Lejren for enhver Pris skulde forhindres. Den samme Nat hørte vi fra den illegale Bevægelse i Lejren, at det var lykkedes Amerikanerne at bryde igennem ved Gotha og Erfurt, og at de nu var paa Vej i Iltempo i Retning mod Weimar og Buchenwald lejren for at befri Buchenwald og indkredse Resterne af Panserdivision »Hitlerjugend«.

Ved Daggry den 10. April blev alle Udfaldsveje fra Lejren holdt under konstant Ild fra amerikanske Flyvemaskiner, saa enhver Transport fra Lejren var umulig. Vi fik Ordre fra SS til at blive i Lejren, og naar vi forsøgte at komme ud, blev der omgaaende skudt. Vi hørte nu Støjen fra Kanonerne og Panservogne. Spændingen var stor. Skulde vi komme levende ud af dette Inferno? Rundt omkring kunde vi se tunge Røgskyer fra mange Brande og over Lejren kredsede uaf-

brudt amerikanske Flyvemaskiner. De tyske Tropepr søgte forgæves at kaste Amerikanerne tilbage. Under disse Omstændigheder gik vi vor sidste Häftlingenat i Møde. Ingen vidste, hvad Morgendagen vilde bringe, og ingen kunde sove, det var en næsten uudholdelig Spænding. Kl. 3 om Natten blev der foretaget et stort Bombardement paa de sidste Stillinger ved Weimar.

Fra Buchenwald, der laa paa et Højdedrag ca. 400 m. over Havoverfladen, havde vi en glimrende Udsigt ud over det onlliggende Terrain, saa vi kunde se Baalene rundt omkring os.

Endelig oprandt vor Befrielsesdag. Stadig nærmere rykkede Amerikanerne. Vi saa allerede tydelig de amerikanske Panserspidsere komme nærmere. Kl. 11 om Formiddagen lød den sidste SS Ordre gennem Højtalerne (Sofort sämtliche SS-Angehörige „das Lager verlassen“). Kort efter lød den sidste Sirene med en Hyletone, der varede 5 Minutter, hvilket betød, at »de fjendtlige« Panservogne var i Nærheden. De amerikanske Jagere beskød SS Kasernen og Vagtaarnene for at forhindre SSene i at flygte, men de store Herrer med deres Ridderkors og Jernkors havde allerede flere Dage i Forvejen forladt Lejren i Iltempo og bragt sig i Sikkerhed — tysk Heltemod!!

Efter SS Ordren gik vi ud paa Lejregaden og saa SSerne bevæbnet med Pansernæver forlade Lejren i Retning af Daasdorf og Gabendorf. Vi hørte de tikkende Maskingeværer — overalt var Luften sort af Røgskyer, og tydelig kunde vi se de amerikanske Panservogne komme i Retning af Lejren, og Kl. 12 havde den første amerikanske Panservogn naaet den sydlige Del af Lejren, hvor Svinestalden laa, og her blev skudt en Gris, der senere om Aftenen indgik i det Festmaaltid, der blev holdt i Lejren. Lejrens Modstandsbevægelse var nu ogsaa traadt i Funktion, men hvor Gevæerne og Ka-

SS-Fange-Vogterne flygter.
De allierede Tanks ruller frem til Lejren.

rabinerne kom fra, var der ikke mange, der vidste, men de var der, og Häftlingene tog ogsaa Del i Kampene og var med til at rense Omraadet omkring Lejren. De Flag, som Häftlingene fra de forskellige Nationer illegalt havde lavet, blev hejst, og Kl. 16 var Lejrens Befrielse fuldkommen.

Alt, hvad der kunde gaa og krybe, søgte Appelplassen, og jeg skammer mig ikke for at bekende, at vi græd som smaa Børn, da vi gennem Højtalerne hørte den amerikanske, engelske og russiske Nationalsang og særlig da en amerikansk Løjtnant holdt en Tale i Højtaleren, som han begyndte med Ordene »Freunde«.

Kan I forstaa, hvad det vil sige, naar man efter aarelangt Ophold i Konzentrationslejr kun har været et Nummer, pludselig bliver tiltalt med Ordet »Freund«?

Elendigheden var forbi. Vi var igen frie — igen Mennesker — vi havde igen en Vilje.

Vi takker vore Allierede — vi 23.000 overlevende fra Buchenwald — ikke med Ord, men i Gerning. Vi har vore Idealer og vil forsøge at bringe dem til Virkelighed.

Jean van de Voort.

Meddelelse

til tidligere Fanger i Shellhusets Husfængsel.

Til Brug for en Beretning om Husfængslet i Shellhuset ønskes det oplyst, hvem der har siddet i Husfængslet fra dets »Indvielse« den 11./11. 44 til Afslutningen den 21./3. 45. Beretningen er kun beregnet for Fangerne og vil ikke komme i Handelen. Opgiv venligst skriftligt, hvilken Celle du har siddet i, dine eventuelle Naboer og øvrige Oplysninger til Alf Ebbe Olstrup, Gentoftegade 94, Gentofte.

Støt Kammeraternes Hjælpefond

ved at tegne en Annonce

I »PIGTRAAD« Dachau 141646

Paa Bagsiden finder du to Indmeldelsesblanketter. Du kan bruge dem efter Behag. Man kan indmelde sig enten i Kammeraternes Hjælpefond eller i Landsforeningen eller begge Steder.

DU
KAN
VÆLGE

F. I. A. P. P.

Fédération internationale des anciens prisonniers politiques

Den 20.—22. Juli vil Repæsentanter fra de forskellige Landes Fangeorganisationer atter samles i Warszawa — denne Gang til en Konference, hvor den internationale Sammenslutnings Love og Vedtægter samt Sekretariatets Arbejde skal drøftes og saa vidt muligt fastlægges.

Landsforeningens Sekretær repræsenterer os. De norske Fanger repræsenteres af Axel Middelhø, som nylig har været i København, hvor de skandinaviske Fangers Interesser og Standpunkter drøftedes i Fællesskab. Endvidere afholdtes et Møde med en af Konferencens Arrangører, Redaktør Zagorski.

Landsforeningens Lokalfdelinger.

I en Række Provinsbyer er der allerede dannet Lokalfdelinger, i andre forbereder man Oprettelsen af saadanne.

I *Aalborg* dannedes paa et tidligt Tidspunkt G. P. F. (Gestapos politiske Fanger). Formand: Vilhelm Jensen, Bornholmsgade 68, Aalborg.

For *Randers og Omegn* oprettedes Lokalfdeling ved en konstituerende Generalforsamling i Maj. Afdelingen tæller ca. 75 Medlemmer. Bestyrelsen bestaar af 7 Medlemmer: Boghandler Otto W. Olesen, (Formand), Fuldmægtig Erik Jacobsen (Næstformand), Kioskejer Rasmussen (Kasserer), Disponent Poul Larsen (Sekertær), Jørgen Rye, Peter Larsen, Falking.

Indmeldelse kan ske hos Otto W. Olesen, Køsters Boghandel, Randers.

I *Aarhus* afholdtes den 17. Juli konstituerende Generalforsamling, hvor der valgtes følgende Bestyrelse: Leo Kæraa (Formand), Thomas Christensen, Frøken Klitgaard Poulsen, Johannes Loft, Richard Schou, Peter Schulz, Erik Sørensen. Suppleanter blev: Svend Amtorp og Rudolph Floor. Afdelingen tæller ca. 90 Medlemmer.

Kammeraternes Hjelpefond henvender sig til alle 23.000, der paa Grund af, at de ydede en Indsats for Danmark blev berøvet deres Frihed, enten de sad i Danmark eller i Tyskland. Giro 780.

Ogsaa i *Odense* er der oprettet en Lokalfdeling. Formand: Egon Hansen, Middelfartvej 259, Odense.

I *Sønderborg* (Als-Sundeved), i *Kolding* og i *Horsens* er Lokalfdelinger under Forberedelse.

Vi opfordrer andre Provinsbyer til at følge Eksemplet, saa en virkelig Landsforening bliver en Realitet inden Aarets Udgang.

Ønsker man nærmere Oplysninger, bedes man sætte sig i Forbindelse med Landsforeningens Sekretariat: Dr. Tværgade 7, Kbhvn. K.

Den 29. August

Ønsker vi at hædre vore døde Kammerater fra Lejrene.

Om Formiddagen vil der i København blive en Højtidelighed, hvor vi bisætter en Urne med Asken af en ukendt Koncentrationslejr fange.

Vi ønsker at se Kammerater fra Provinsen ved denne Lejlighed.

Om Eftermiddagen vil vi holde et Delegeretmøde, hvor vi mødes med Repræsentanter for Lokalfdelinger i Provinsen og Repræsentanter fra de Afdelinger, som er under Forberedelse.

Vi har mange Ting at drøfte.

Om Aftenen vil vi søge at arrangere en Sammenkomst mellem tidligere Fanger — dels Provinsfolk, dels Københavnerne og forhaabentlig ogsaa nogle norske Kammerater.

Det nærmere Arrangement vil blive meddelt i næste Nummer af Pigtraad i August.

Forretningsudvalget.

GEORG SCHLÄTZER

En Mand falder om paa de Marker
i Sumpen dernede i Syd,
en Stakkel, en Samling af Knogler,
han dør med en pibende Lyd.

Den vefulde Dag vinder fremad,
man ænsrer ham ikke — et Lig
betyder saa lidt her i Lejren,
i Ondskabens sydende Sig.

Han savnes ved Aftenappellen —
man mangler en Hæftling, javel,
man tæller og tæller, det tegner
at blive en større Appel!

Minutterne vandrer og vandrer,
og Timerne hober sig op —
Man fryser i Fangekolonnen
en sulthærged, sotslaet Trop.

A
P
P
E
L

Der skrider en Stønnen i Rækken,
der styrter en Stakkel, der een —
Skeletterne stirrer i Sløvhed,
det værker i vandfyldte Ben.

De stander i Timernes Myldren,
de styrter af Kulde og Nød,
de fleste faar skænket i Faldet
en Naade — den nænsomme Død.

Da finder man ude paa Marken
den Stakkel, der slap med at dø,
de Knogler, hvis Død blev en Pinsel,
for Styrken paa Galskabens Ø.

Apellen bli'er aflyst omsider,
den kosted lidt Fanger, javel,
men Tallet, det stemte i Listen,
— en helvedes herlig Appel.

KONTANT- *forretningen*

Telefon 1893

Slagelse

KONFEKTION
KJOLER
HERRETØJ
TRICOTAGE
LINGERI
GARDINER
SENGE- OG
BOLIGUDSTYR

MAGASIN DU NORD

JULIUS ZAHLE %

SLAGELSE

Telefon Nr. 1650

TELEGRAMHALLEN

ROSEGADE 5

Slagelse - Tlf. 165

HØYERS KONDITORI

Slagelse

Telf. 677 - Giro 37983

BRILLEBODEN

SVEND CHRISTENSEN

LØVEGADE 5 - SLAGELSE - TLF. 1338

HANS JACOB

TLF. 1824

Løvegade 2 - Slagelse

HANS KNUDSEN

Rosengade 6 - Slagelse

GLAS - PORCELÆN - KØKKENUDSTYR

En Del af vore Kammerater fra de tyske Lejre har trods ihærdig Søgen i 1 Aar endnu ikke egen Lejlighed.

Landsforeningen af Besættelsetidens politiske Fanger vil gerne hjælpe dem.

Henvendelse til Sekretariatet

DR. TVÆRGADE 7 - — - KØBENHAVN K.

Kjær & Andersen

Randers

M. JENSEN's

BOLIGMONTERING

Torvegade 8

Randers

Aktieselskabet

Randers Rebslageri

Randers

Randers Kul-Kompagni

Aktieselskab

^{A/s} Chr. Boldsens Eftf.

JERN OG STAALFORRETNING

Randers

Aktieselskabet

Valsemøllen OLYMPIA

Randers

Vilh. Nellemann ^{A/s}

Randers

Aktieselskabet

Dansk Frøavls Kompagni og

Markfrøkontoret

(Trifolium)

Afdeling for Jylland

Randers

EN USÆDVANLIG GESTAPO-PIGE

Vi var 3 Mand i Transporten »ledsaget« af 6 Politisoldater med spændte Haner paa Pistolerne, da vi d. 15. Maj 1943 rejste til Hamborg for at afsone vor Straf, livsvarigt Tugthus.

Vi var alle i straalende Humør efter $\frac{1}{2}$ Aars Op- hold hos Gestapo, og vor Latter og glade Ansigter gav Anledning til Overraskelse hos vore tyske Med- rejsende, der naturligvis ikke forstod en saadan Op- træden hos Mænd, der havde en saa forfærdelig Dom over sig. De mange Luftalarmer paa Vejen derved satte vort Humør yderligere i Vejret, saa det var højt, da vi gik ind i Tugthuset Futzbüttel.

Vi havde dog ikke været der mange Minutter, før vi var klar over, at her var al Form for Livsglæde en Forbrydelse, der uvægerlig vilde blive slaet ned, en strafbar Handling, der ikke vilde blive taalt.

Det var koncentreret Uhygge, Kæft, Trit og Ret- ning. Man skal selv have oplevet det for at tro, at Mennesker kan se saa forfærdelig ud, som vore Kam- merater. Langskæggede, skallede og i en elendig For- fatning, baade hvad »Klæder« og Sundhedstilstand angaar.

Vi lærte dog hurtigt, at disse forsultne og mis- handlede norske Patrioter ikke var knækkede — men lige til Døden fyldt med Kærlighed til deres kæmpende Folk, og med Begejstring fulgte Krigens Gang i sikker Forvisning om den endelige Sejr. I de 2 Aar, vi var sammen, lærte vi at holde af dem og deres Land.

Det frygtelige Bombardement af Hamborg bevir- kede, at vi blev evakuerede til Rendsborg, hvortil vi kom den 3. August.

En Dag fik jeg den overraskende Meddelelse, at der var Besøg til mig. — Det viste sig at være den danske Sømandspræst, ledsaget af en ung Kvinde, hvis Opgave det var at kontrollere vor Samtale og forhindre, at vi talte om forbudte Ting, samt forhindre Ud- og Indsmugling, og censurere vor Post.

Vi var alle af den Formening, at i denne Anstalt kom Dantes Ord: »Her lades alt Haab ude« til sin fulde Ret, men vi blev belært om noget andet.

Pastor Rudolph Boas og Frk. Hildegunt Zassen- hausen var den Opmuntring, der gav os Tro og Styrke, hvis vi havde en Periode, hvor vi syntes, det gik skævt eller for langsomt.

Denne prægtige Gestapokvinde satte sit Liv paa Spil, i en saadan Grad, at vi Tugthusfanger ofte maatte advare hende. De Ting, hun og Pastor Boas bragte ind, har været en væsentlig Hjælp til Nord- mænd og Danske og har afgjort reddet Livet for nog- le af os. Hvad det betyder at faa Vitaminer, Lever- tran, Brød, Skraa og Tobak er dette Blads Læsere sikkert klar over. Jeg husker et Besøg en Dag, Tugt- huset havde staaet paa gloende Pæle. Boas og Zas- senhausen var der, og hver enkelt spurgte sig selv: »Mon jeg faar Besøg i Dag?«

Sent om Eftermiddagen kom min Tur, Foran mig blev stillet et halvt Rugbrød, 1 stor Pakke Knæk- brød og 1 Karaffel Vand. Mine kære Gæster havde

besluttet, at jeg for een Gangs Skyld skulde have mere paa Bordet, end jeg kunde spise, men det blev vist en Skuffelse for dem. Det forsvandt som Dug for Solen. — Naa, en Pakke Cigaretter, nogle Pakker Skraa og et Par andre »Smaating« satte jo Kronen paa Værket. Det var en dejlig Dag.

En anden Gang var det lykkedes at frigøre en Pakke, der var sendt til en Medfange, en Skibsreder fra København, og vi var 4 Mand, der fik Lov at deltage i Festmaaltidet. Det bestod af 1 Ds. Sardiner, et Par Skefulde Honning, lidt Havregryn og Svi- nekød, det hele blandet i en Pærevælling.

Paa 3. Sal sad en Del af vore danske Kammerater i Schutzhaft, og jeg kan roligt sige, at det vakte Begejstring, da jeg en Dag kunde sende Cigaretter og Skraa op til dem og samtidig udbad mig Navne og Adresser til Brug for det danske Gesandtskab i Ber- lin. Alt dette havde naturligvis en stor Betydning for os, men størst Betydning havde det trods alt, at de bragte os Nyheder fra Hjemmet og Fronterne, besøgte vore kære i Danmark og derved ydede noget uvurderligt. At det var rart at høre Nyhederne fra den engelske Radio og at kunne følge Opløsningen i Tyskland netop gennem en Gestapopige, siger sig selv.

Vi havde ofte Diskussioner i vor Celle over Spørgs- maalet Tyskere, og de fleste Kammerater mente, at alle Tyskere bør udryddes. Jeg mener dog nok, det er værd at overveje en saadan Tanke endnu en Gang.

Harald Nielsen.

Gravene i Tyskland skal ikke forfalde.

Det har vakt berettiget Opsigt, at Gravene i Neu- engamme (v. Ohlsdorf) ikke er blevet passet paa en saadan Maade, som vort Land skylder sine faldne i Frihedskampen. Landsforeningen har paa en Hen- vendelse til Udenrigsministeriet og Ministeriet for særlige Anliggender faaet oplyst, at naar man hid- til havde nøjedes med en rent foreløbig Udsmykning (en Del Steder med Grankors) skyldtes det, at Pla- nerne om en Ekspedition til Tyskland for at hente de døde hjem, nærmer sig deres Virkeliggørelse.

Landsforeningen har overfor de respektive Myn- digheder som sit Synspunkt gjort gældende, at uan- set om Hjemhentningen kan finde Sted om et Par Maaneder eller ej, maa det anses for utilbørligt, at Gravene i dette Tidsrum faar Lov at ligge hen uden Pasning. Landsforeningen er derfor gaaet ind for, at der gennemføres en ny midlertidig Udsmykning, saa vore Kammeraters Grave kan tage sig ordentlige ud, indtil Ekspeditionen kan naa frem. Det maa forvent- es, at Udsmykningen vil blive foretaget i den aller nærmeste Fremtid.

Lejligheder til Kammerater fra tyske Koncentrationslejre.

Der er desværre endnu en Del af vore Kammerater fra Koncentrationslejre i Tyskland, som endnu ikke har haft Held til at skaffe sig en Lejlighed efter Hjemkomsten.

Landsforeningen af BESÆTTELSESTIDENS POLITISKE FANGER er gaaet i Gang med et Arbejde paa at raade Bod herpaa. I København er det lykkedes os at faa Tilsagn fra Københavns Kommunes Boligudvalg om en yderst velvillig Behandling af Anmodninger om Lejlighed fra tidl. Tysklandsfanger. Det maa dog bemærkes, at det er en udtrykkelig Betingelse for at opnaa Godkendelse fra Bolignævnet, at man er gift.

Hovedvanskeligheden er derfor at finde de rigtigt indstillede Husejere, der vil føle det som en Pligt først og fremmest at hjælpe de — i Reglen unge —, der paa Grund af langvarig illegal Virksomhed med paafølgend Ophold i Koncentrationslejr ikke har kunnet skaffe sig en selvstændig Lejlighed og derfor maa tage til Takke med et nerveopslidende Familieliv i et lejet Værelse. Hjælp os med at finde de rigtige Husværter.

Koncentrationslejr-fanger, der søger Lejlighed i København, bedes henvende sig til Sekretariatet:

DR. TVÆRGADE 7, KØBENHAVN K.
PA. 9720, Lokal 50.

Til Husum og Dalum-koncentrationærer.

2 engelske kaptajner, Freud og Ronald Rose, har været i København for at afhøre nogle tidligere fanger fra Husum og Dalum.

En række kendte personer fra disse 2 lejre sidder nu bag laas og slaa i Hamburg og venter paa deres dom i Neuengammen-processen, som er i fuld gang.

Vor fælles plageaand SS-Untersturmführer Griem er i sikker forvaring og kan være sikker paa sin dom, selv om han naturligvis nu er den forfulgte uskyldighed, som kun handlede efter ordre fra højere sted.

Ved fremvisning af en række fotografier var det bogstaveligt talt umuligt at genkende det kære ansigt, hvis træk ellers har mejslet sig ind i vor bevidsthed — selv om de dengang var lidt udflydende. Berøvet sit alkoholopdunstede huld, kasketten med dødningehovedet, den fint pressede uniform, sine 2 blanke venstre-støvler og staaende fortabt og usikker med sit fangenummer i hænderne (som da vi blev fotograferede i Frøslev) var han rent ud sagt

ynkelig og en ganske anden, end den veloplagte Griem, der i lejrene gik rundt og lutrede sit »Häftlingsmaterial« med spark og stokkeslag og pistolskud efter »Kartoffelschälerner«.

»Grisen« — SS-Blockführer Klingler — er ogsaa kommet paa den anden side af pigtraaden og har nu god tid til at mindes de dage, hvor han kunde faa afløb for sit onde lune og sine fortrædeligheder fra chefen ved at løbe rundt og slaa Muselmænd i stykker. Om anger findes i hans følelsesregister er vel tvivlsomt, og hans tilstræbte næsten kammeratlige omgangsform den sidste tid i Dalum maa vel nærmest betragtes som et udslag af kolde fødder.

SS-Obercharführer Eichler, O-et fra Husum, kan nu for et andet forum end Revieret docere sin nazistiske ideologi.

Paul Thygesen.

Humor bag Pigtraad.

Quisling—Laval.

I Koncentrationslejren Sachsenhausen ved Berlin var der bl. a. 2000 Nordmænd og omkring 4000 Franskmænd.

En Dag kom en Franskmand hen til en Normand og sagde:

— Vor Quisling i Frankrig hedder Laval. Hvad hedder jeres i Norge?

Man kan næppe i en kortere Historie paa tydeligere Maade tilkendegive, at ude omkring hedder det ikke længer en Forrædder, det hedder en Quisling.

En Lejrs frie Liv.

Det lykkedes os tilsidst at organisere nogle danske Sangbøger ind i Lejren. Nogle Gange har da en Gruppe danske Fangekammerater siddet og trallet paa danske Sange og Viser, og Tankerne gik under dette naturligvis hjemad til de Steder, hvor vi plejede at synge disse Sange.

En af de Sange, der var meget populær, var Gunnar Jørgensens: Vi er Børn af Sol og Sommer... Men hver Gang vi kom til en bestemt Strofe i Sangen, kikkede vi hen paa hinanden, og der gled saadan et syrligt Smil henover Læberne, for der staaer i denne Sang:

Der er intet, der kan ligned med en Lejrs frie Liv!

Det, Forfatteren havde tænkt paa, var naturligvis det Lejrliv, som dansk Ungdom dyrker ved Sø og Skov og Strand — vort Lejrliv var jo af en noget anden Art.

Johs. Fosmark.

Hvem var sammen med Ejnar Grif?

Fra Frihedsbevægelsens Samraad er vor Opmærksomhed blevet henledt paa, at Fru Astrid Grif gerne vil i Forbindelse med de Folk i Neuengamme, som laa paa Reviret med hendes Søn Ejnar Grif, Nr. 60864.

Clicheer

LIND HANSEN

»I Nazismens Helvede«

340 Sider, 32 Sider med Illustrationer fra de tyske Lejre. Teksten ledsaget af 325 smaa Tegninger. Kr. 9,75. Skrevet af Randers Redaktøren, Dr. Nat. V. Dahlsen, der tilbragte halvandet Aar i Sachsenhausen og tilsidst i Neuengamme.

Til Dato en af de bedst skrevne og illustrerede Bøger om Livet i Lejrene.

Faas i Boghandelen eller direkte fra Sol og Sundheds Forlag, Randers, Giro 17635.

4. Maj
gaa paa Hotel Horsens

10 % af Dagens Omsætning gaar til Frihedsfonden.
Telf. 371. *Johannes Jensen.*

Nu kan man atter faa **HORSENS Sølv**
uden Aflevering af gl. Sølv.

Aktieselskabet
BRDR. W. & S. SØRENSEN
Juvelerer og Guldsmede
HORSENS

Horsens Jern & Staalforretning ½

Arbejdernes Fællesbageri ⅓
HORSENS

Jensen & Julsen
Horsens

KOLONIAL en gros KAFFE en gros

Brdr. Mortensens Eftf.

Telt. og Presenningsfabrik — Sejlmager
FLAG en gros — en detail HORSENS

H. SCHAUMANN

Bogbindere
NØRREGADE 17 — HORSENS
Telf. 1520

Engelsk Beklædnings Magasin

Christian Walther — Søndergade — Horsens
Herremagasinet med den rigtige
KUNDEBETJENING

Besøg SORØ

Historisk Egn, Sikov og Sø.

Mindre Pigtraad end saa mange andre Steder.

Forlang Oplysninger og Brochurer fra

Sorø Turistforening

Telf. Sorø 269

Johannes Faarup

Randers

ALFRED ZACHO

Randers

KORKISOLERINGSPLADER

Tagpap og Asfalt

SKIVEHUS

Asfalt og Tagpapfabrik

Skive

BØRGE HANSEN

OST en GROS

Skive

Salling Margarinefabrik

Skive

Malmberg

VOGNMAND

Skive

BRDR. HJERRILD

Vognmands- og Brændselsforretning

Frederiksgade 4 — Horsens

Telf. 261

Al Kørsel udføres

Fabriken »ZEECO«

FRISØRARTIKLER EN GROS

Telf. 1750 (2 Lin.) HORSENS Telf. 1750 (2 Lin.)

OPTAGELSE-BEGÆRING

Kan ufrankeret
nedlægges i
Postkassen

24

Undertegnede anmoder om Optagelse i KAMMERATERNES HJÆLPEFOND, Ordrup Jagtvej 137, Charl. Giro 780.

Fulde Navn _____ Fødselsdato, -aar og -sted _____

Stilling _____ Adresse _____

Tid og Sted for Arrestationen _____

Interneret i _____ fra den _____ til den _____

Interneret i _____ fra den _____ til den _____

Interneret i _____ fra den _____ til den _____

Eventuelle illegale Organisationer før Arrestationen _____

_____ den _____ 19 _____

Underskrift

Kontingent 10 Kr., bindende for 5 Aar.

OPTAGELSE-BEGÆRING

Kan ufrankeret
nedlægges i
Postkassen

360

Undertegnede anmoder om Optagelse i LANDSFORENINGEN AF BESÆTTELSESTIDENS POLITISKE FANGER, tilsluttet Landsorganisationen »Frit Danmark«, Dr. Tværgade 7, København K.

Fulde Navn _____

Fødselsdato, -aar og -sted _____ Stilling _____

Adresse _____ Tid og Sted for Arrestationen _____

Interneret i _____ fra den _____ til den _____

Interneret i _____ fra den _____ til den _____

Interneret i _____ fra den _____ til den _____

Eventuelle illegale Organisationer før Arrestationen _____

Jeg ^{er} / _{er ikke} i Forvejen Medlem af »Frit Danmark«. Kontingent 4 Kr. om Aaret.

_____ den _____ 19 _____

Underskrift

Redaktør:

Johs. Fosmark, Slagelsegade 9. 2., Ø. Øbro 8537.

Forretningsfører:

H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137 Charl. Ordrup 5075.

Tryk:

P. Hansens Bogtrykkeri, Gasværksvej 8, Kbhvn. V.

Clicheer:

Lind Hansen, Kulturvet 14, Kbhvn. K.